Redacțiunea Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta“ ese în fiă-care
Abonamente pentru Austro-Ung.
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 223. Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ, 8 (20) Octomvre. 1891.

Brașovŭ, 7 Octomvre v.

Multŭ s'a svîrcolitŭ contele Apponyi la drépta și la stânga, pronunțându-se când pentru o partidă, când pentru alta, dér pe lângă tótă șiretenia apucăturilorŭ sale până acum n'a putută ajunge la nimicŭ; elŭ a rĕmasŭ totdéuna între două scaune și astfelŭ dorința, de a se vedé și elŭ odată ajunsŭ la cârmă, a rĕmasŭ până acuma totŭ numai unŭ „pium desiderium“.

Esperiența însĕ se pare, că l'a învĕțatŭ și pe Apponyi minte. A începutŭ și elŭ sĕ se convingă, că singurulŭ mijlocŭ de-a puté deveni popularŭ și de-a puté fi înălțatŭ prin voința „națiunei“ la demnitatea de cârmaciu alŭ statului, este cultulŭ maghiarisărei prin fierŭ și focŭ.

Ni-o dovedesce acésta participarea de dĕunădile a contelui Apponyi la adunarea Kulturegyletului în Tĕrgu-Mureșului, ér mai pe susŭ de tótă îndoiela ni-o dovedescŭ cuvintele, ce le-a rostitŭ contele Apponyi, în numele sĕu și alŭ partidei sale, în ședința dela 17 Octomvre a dietei ungurescĭ.

Polemisândŭ adecă cu ministrulŭ de justiție Szilagyi, care-i împutase, că e neconstantŭ și că din lună în lună își schimbă vederile și programulŭ de acțiune, contele Apponyi a profitatŭ de ocasiune pentru a arăta, că și elŭ este unŭ șovinistŭ totŭ așa de mare, ca și orĭ care altulŭ, ba încă în ceea ce privesce tractarea cu naționalitățile, elŭ dete a înțelege, că ar sci sĕ fiă și mai violentŭ, decâtŭ guvernele de până acum.

Cine întră în pactărĭ cu naționalitățile, dise Apponyi, nu va puté conta nicĭ-odată la sprijinulŭ lui. Introducerea limbei maghiare în armata comună, „deplina introducere în vigóre a drepturilorŭ Maghiarilorŭ“ etc.—acestea suntŭ punctele de căpetenia ale programei sale.

Acum suntemŭ în clarŭ așadéră și cu contele Apponyi. Astăvară, când cu proiectulŭ de lege pentru reforma administrațiunei, ne aducemŭ aminte, că contele Apponyi își luase la aparență unŭ aerŭ mai conciliantŭ, declarândŭ, că elŭ primesce acelŭ proiectŭ de lege, dér nu cu scopulŭ accentuatŭ de ministrulŭ Szapary, de-a voi adecă „sĕ-șĭ făurésca arme pentru a asupri drepturile cetățenilorŭ nemaghiarĭ și a răpi egala îndreptățire a acestora, ci tocmai cu scopulŭ contrarŭ“.

Când a făcutŭ contele Apponyi acéstă declarațiune în dieta ungurescă, noi amŭ disŭ numai decâtŭ, că asemenĭ declarațiunĭ ale lui nu au pentru naționalitățĭ nicĭ o valóre, deórece sciamŭ, că mai curêndŭ séu mai târdiu contele Apponyi, décă vré sĕ ajungă la putere, va trebui sĕ pășéscă pe față cu șovinismulŭ sĕu, căcĭ acésta este singura condiția de a puté ajunge la putere prin voința „națiunei“.

Ceea ce amŭ presimțitŭ s'a împlinitŭ. Vorbirea dela 17 Octomvre a contelui Apponyi nu mai lasă nicĭ o îndoielă, că și elŭ este totŭ atâtŭ de încarnatŭ maghiarisatorŭ, ca și ceialalțĭ și décă s'ar întêmpla sĕ ajungă la putere, elŭ arŭ fi totŭ atâtŭ de violentŭ față cu naționalitățile, ca și guvernulŭ lui Szapary și alŭ lui Tisza, căcĭ în casulŭ contrarŭ nicĭ o di nu s'ar puté susținé.

Vedemŭ așa-déră, că sub presiunea curentului din ce în ce mai înverșunatŭ alŭ politicei de maghiarisare, dela guvernele ce se succedéză și se vorŭ succeda încă la noi, în starea normală a lucrurilorŭ nu putemŭ aștepta nicĭ-odată nimicŭ.

Cei ce ar mai puté încă nutri speranțe optimiste față cu cei din Pesta, ar fi timpulŭ supremŭ, ca după tóte cele petrecute, sĕ-șĭ vină în orĭ și sĕ se convingă, că speranțele nóstre în viitorŭ potŭ fi întemeiate numai pe o sănĕtósă, resolută și unitară politică între noi.

CRONICA POLITICĂ.

— 7 (19) Octomvre.

— Diarului „Schwäbische Mercur“ i-se scrie din Viena următórele, despre **visita Românilorŭ la esposiția din Praga:** Aprópe nebăgată în sémă a rĕmasŭ o manifestațiune, care s'a întêmplatŭ în Praga după plecarea împĕratului. Aicĭ au sositŭ unŭ numĕrŭ de Românĭ, pentru ca sĕ visiteze esposiția. In onórea óspeților Românĭ au arangiatŭ Cehii unŭ banchetŭ, la care s'a toastatŭ pentru amiciția ceho-română și s'a serbatŭ solidaritatea Cehilorŭ și Românilorŭ, în contra dușmanilorŭ comunĭ *Germanii* și *Maghiarii*. Românii n'au motivŭ, se privéscă pe Germanĭ ca pe dușmanĭ ai lorŭ, Maghiarii însĕ, prin politica lorŭ de asuprire față de Românii din Ungaria, atragŭ ura Românilorŭ și în contra Germanilorŭ, carĭ suntŭ privițĭ de către pópórele balcanice ca aliațĭ ai Maghiarilorŭ.“

— Diarulŭ Rutenilorŭ bĕtrânĭ „Halykaja Rus“ dice că **congresulŭ slavicŭ**, despre care s'a vorbitŭ mai înainte, se va întruni în primăvéra viitóre în Praga. Cu ocasiunea escursiunei Croațilorŭ la Praga și a deputațilorŭ Cehilorŭ tinerĭ la Agram s'a luatŭ disposițiunĭ definitive în privința acésta. Fără îndoielă, că mulțĭ Slavĭ vorŭ lua parte, acesta este însĕ numai cu privire la Rutenĭ, deórece încă nu se scie décă Polonii vorŭ fi invitațĭ de către aranjerii congresului. Planulŭ acestui congresŭ slavicŭ încă nu este esactŭ stabilitŭ, dér ca punctŭ cardinalŭ alŭ acestuia va fi apĕrarea în contra nisuințelorŭ de hegemoniă ale Germanilorŭ și Maghiarilorŭ.

— Despre resultatele întrunirei, pe care comitetele provinciale sêrbescĭ pentru propagarea idei **confederației balcanice** au ținut'o deună-di la Jagodina, se telegrafiéză diarelorŭ vienese: Intrunirea a votatŭ statutele federațiunei. Ea proclamă ca scopŭ alŭ asociațiunei: nisuința de a convinge pe tóte popórele balcanice, că interesulŭ lorŭ comunŭ pretinde înființarea confederației. Ca principii fundamentale ale viitórei confederații s'au proclamatŭ: Păstrarea neatêrnărei tuturorŭ statelorŭ confederate, promovarea comună a intereselorŭ economice, egalitatea națională și confesională.

—Scrierea lui Eduard *Lockroy* asupra **memoriilorŭ lui Moltke** a apărutŭ dilele trecute. Iată, pe scurtŭ, cuprinsulŭ acestei interesante cărțĭ: Francia, dice Lockroy, n'a devenitŭ rĕsboinică, ea nu viséză cucerirĭ, și voesce numai a nu fi prinsă și sugrumată ca mai 'nainte. Lockroy comparândŭ pe Moltke cu Bismark, dice, că a fostŭ unŭ evenimentŭ istoricŭ neașteptatŭ, că soldatulŭ după succesele sale s'a retrasŭ, ér diplomatulŭ aspira la dictatură. După părerea lui Lockroy cartea lui Moltke nu este o carte militară, ci opera unui scriitorŭ oficialŭ și oficiosŭ. Moltke afirmă, că guvernulŭ imperialŭ a contatŭ pe sprijinulŭ Germanilorŭ de Sudŭ, că statulŭ-majorŭ francesŭ a avutŭ unŭ planŭ de luptă și că

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Unŭ hagialicŭ modernŭ la 2 bisericuțe.

In dilele nóstre, ale aburului și electricității, când omulŭ póte în scurtŭ timpŭ vedé și studia multe, dér nu mai puținŭ se consumă totŭ atâtŭ de iute, de multe orĭ dai de lucrurĭ și cestiunĭ cu totulŭ neașteptate, la carĭ nicĭ cu gândulŭ nu gândiai, și în fine de multe orĭ dicĭ: mai bine de nu s'ar fi întêmplatŭ și de nu le-așĭ fi vĕdutŭ.

Astfelŭ mi-s'a întêmplatŭ și mie în véra acésta. Umblândŭ într'o cestiune economică printre Șvabĭ și Șocațĭ (adecă Sêrbĭ catolicĭ), printre Ungurĭ și Cehĭ, printre Nemțĭ și Vendĭ, mi-s'a fostŭ datŭ sĕ trecŭ fără voia și intențiunea mea peste 3 câmpii de rĕsbóie celebre, care de care mai jalnicŭ și în consecințe mai funestŭ pentru sĕrmana nóstră țéră și de Dumnedeu multŭ încercata nóstră națiune.

De sigurŭ, că rĕsboiulŭ este ceva barbarŭ și odiosŭ, însĕ elŭ câte odată totușĭ își are, pe lângă părțile lui durerose și unele consecințe și resultate favorabile, fiă imediate, fiă într'unŭ viitorŭ mai apropiatŭ orĭ depărtatŭ.

Astfelŭ participarea Italiei la resbelulŭ Crimeei și sacrificarea câtorva mii de tinerĭ viguroșĭ italienĭ pe câmpulŭ de onóre în contra Rusiei, deși resultatele imediate au fostŭ spulberate de multŭ, totușĭ acéstă sacrificare a avutŭ ca consecință mai depărtată libertatea definitivă a Italiei și a poporului italianŭ de dominațiunea și jugulŭ străinŭ și de tirănia celorŭ 12 potentațĭ, și apoi unirea lorŭ pentru vecĭă într'unŭ statŭ mare și puternicŭ. Italia a ajunsŭ în urma acésta în rândulŭ marilorŭ puterĭ ale Europei, deși cea mai tînĕră și mai mică póte după întindere și numĕrulŭ locuitorilorŭ ei, dér compactă, omogenă și prin urmare mai de prosperitate și mai de durată, decâtŭ orĭ și care alta.

Sora nóstră România, a deplânsŭ și ea și a îngropatŭ la Grivița, la Plevna, Rahova și Opanezŭ 12 mii din fiiĭ cei mai bravĭ ai ei, dér eroismulŭ și mórtea lorŭ a adusŭ eliberarea definitivă a țĕrei de protecțiunea spinósă și suzeranitatea străină, emanciparea și eliberarea pentru vecĭă a casei și averei de cotropirea și invasiunile străine, carĭ la fiă-care momentŭ călcau și împărțiau între sine nu numai teritoriulŭ, ci chiar și capitala țĕrei, împărțindu-o și pe acésta în 3 regiunĭ și puterĭ deosebite, încâtŭ pentru a trece dela unŭ capĕtŭ la altulŭ alŭ orașului îțĭ trebuia sĕ ai trei pașa; porte și legitimațiunĭ deosebite; i-a adusŭ ștergerea pe vecĭă a tributului și angaralelorŭ, a plocónelorŭ și peșcheturilorŭ; i-a adusŭ coróna regală, stimă și progresŭ, lumină și cultură pe tóte terenele și în tóte privințele.

Dér nouĕ, sutele și miile de lupte și rĕsbóie, la carĭ amŭ luatŭ parte și ne-amŭ vĕrsatŭ sângele nostru, ce ni-au adusŭ óre? Mai alesŭ în ultimele trei rĕsbóie decidĕtóre, câte mii de Românĭ nu și-au sacrificatŭ viéța și sângele lorŭ, câțĭ orfanĭ și câte familii române nu și-au sacrificatŭ din ele comóra cea mai scumpă a lorŭ, mângâierea și fericirea lorŭ? Pe tóte zacŭ peste trei-decĭ de mii de Românĭ, cuduțĭ pe câmpulŭ de gloria și onóre, rănițĭ și morțĭ pentru sublimulŭ scopŭ și nume, *întru apĕrarea patriei* și a căminului părintescŭ. Și care a fostŭ folosulŭ și resultatulŭ imediatŭ alŭ sacrificărei lorŭ și care a fostŭ celŭ îndepărtatŭ și finalŭ de două sute de anĭ încóce?

Care de care mai posomorîtŭ și mai lugubru. Câte idei, câte suvenirĭ triste, câte chipurĭ mărețe și figurĭ de eroi legendarĭ și de voinicĭ ca „bradĭi în munte“ nu țĭ-se presintă în memoriă, când

armata francesă ar fi fostŭ pregătită. Moltke voesce cu acésta, dice Lockroy, sĕ măréscă gloria învingĕtorului. Lockroy încércă a combate aceste afirmărĭ punctŭ de punctŭ. Moltke, dice elŭ, a fostŭ numai unŭ lucrătorŭ stăruitorŭ şi unŭ observatorŭ de detaliĭ, care a avutŭ norocŭ să aibă înaintea lui unŭ duşmanŭ mai moderatŭ. Lockroy condamnă fórte aspru pe Mac-Mahon. Acésta n'a fostŭ generalŭ, ci unŭ partisanŭ pe câtŭ de flexibilŭ pe atâtŭ şi de neiscusitŭ alŭ imperiului. Vorbindŭ de rĕsboiulŭ viitorŭ Lockroy crede, că Francia va fi ameninţată de tóte părţile şi că din causa acésta trebue contată pe acele ajutóre, carĭ vinŭ inspre partea mărei. Decĭ marea trebue avută în vedere. Se póte, că hotărîrea asupra sórtei Franciei sĕ zacă în lupta de pe mare. Cestiunea, décă marina francesă stă la înălţimea menirei sale, ar deveni în casulŭ acesta o cestiune de viéţă. La sfêrşitŭ Lockroy conjură pe Francesĭ de a fi uniţĭ, de-óre-ce viitórea luptă însemnéḑă nimicirea şi dispariţiunea totală a unuia dintre adversarĭ.

— Diarulŭ „Hamburger Nachrichten“ scrie într'unŭ articolŭ de fondŭ, că în cercurile rusescĭ domnesce convingerea, că până când va domni actualulŭ Ţarŭ, şi până când *Giers* va fi ministru de esterne, *nu va isbucni rĕsboiu în contra Germaniei*. Ţarulŭ nu voesce sĕ pună în jocŭ posiţiunea actuală a Rusiei.

— „Corespondenţa politică“ află din Rio de Janeiro că parlamentulŭ brasilianŭ a votatŭ ex-împĕratuluĭ Dom Petro II o dotaţie anuală de 120 contos cu începere dela 15 Noemvre 1886. Unŭ contosŭ face aprocsimativŭ 2500 de francĭ. Dilele trecute s'a propusŭ în parlamentŭ anularea decretuluĭ de exilare a ex-împĕratuluĭ. Propunerea pusă la votŭ, a fostŭ respinsă cu 102 voturĭ, contra 10.

SCIRILE DILEI.

— 7 (19) Octomvre.

Culesulŭ viilorŭ în România se face cu mare activitate. Strugurii suntŭ de o frumseţe rară. Timpulŭ fiindŭ secetosŭ şi căldurosŭ, producţiunea va fi din cele mai bune. Cumpĕrătorii se aglomeréză în fiă-care di, cu tóte acestea preţurile nu se potŭ dice, că suntŭ atâtŭ de satisfăcĕtóre pentru cultivătorĭ, ele variază după localitate şi renumele viilorŭ, dela lei 1.20, 1.40 şi 1.60 vadra.

***

Ex-Regele Milan după cum anunţă „Timpulŭ“ va sosi în Bucurescĭ la începutulŭ lunei Noemvre pentru a merge sĕ petrécă o lună la una din moşiile d-lui Rosnovanu din judeţulŭ Neamţu.

***

Pentru Victorŭ Emanuelŭ. La Roma s'a deschisŭ o subscripţiă publică de câte cincĭ centime pentru împodobirea monumentului lui Victorŭ Emanuelŭ cu o cunună de laurĭ de aurŭ, acésta dreptŭ manifestaţiă în urma cunoscutului incidentŭ dela Panteonŭ.

***

Esposiţiă. In anulŭ viitorŭ se va ţiné la Viena o esposiţiă relativă la istoria imprimeriei. Promotorii întreprinderii au hotărîtŭ de asemenea sĕ ridice o statuă în capitala austriacă gloriei lui Guttenberg şi ca produsulŭ esposiţiei sĕ servéscă în acestŭ scopŭ.

***

Scirĭ militare M. S. monarchulŭ a numitŭ ca comandantŭ de fortăréţă în Cracovia pe FML. br. *Waldstätten*, până acum comandantŭ alŭ divisiunei 16 de infanteriă din Sibiiu. Ca comandantŭ alŭ acestei divisiunĭ a fostŭ numitŭ generalulŭ majorŭ *Pach*.

***

Rectorŭ alŭ universităţii din Viena pentru anulŭ acesta şcolarŭ a fostŭ alesŭ profesorulŭ de dreptŭ romanŭ Dr. Adolf *Exner*. Inaugurarea festivă a acestuia se va sĕvêrşi Joi în 22 Oct. n. c. în sala universităţii.

***

Inmormêntarea fiicei generalului de aicĭ, *Elena de Kerczek*, rĕposată în 16 l. c., în vêrstă de 10 anĭ, s'a sĕvêrşitŭ erĭ după amiadĭ la cimiteriulŭ rom. cat. din Bluměna. Carulŭ funebru era frumosŭ ornatŭ cu coróne. Musica regimentului 82 de inf. precum şi toţĭ oficerii din garnisónă şi unŭ numĕrosŭ publicŭ au luatŭ parte la acéstă pompósă înmormêntare.

***

Iubileu. Erĭ s'a serbatŭ în Viena iubileulŭ de 50 de anĭ de serviciu alŭ ministrului comunŭ de rĕsboiu F. Z. M. br. *Bauer*.

***

Conventulŭ generalŭ reformatŭ e convocatŭ în Budapesta pe diua de 5 Noemvrie n. c.

***

Descoperirĭ de anticităţi. Din Seghedin se scrie: Archeologulŭ Reisner a descoperitŭ în apropierea de Pusztaszer ruinele unui templu anticŭ. In Kömpöcz s'a descoperitŭ unŭ cimiterŭ din timpulŭ ocupărei Panoniei. Reisner va face şi aicĭ desgropărĭ.

Din adunarea comitatensă dela Făgăraşŭ.

Făgăraşŭ, 15 Octomvre 1891.

Stimate D-le Redactorŭ! Adunarea generală ordinară de tómnă a comitatului Făgăraşului s'a ţinutŭ în 14 l. c. Dintre numĕrósele cause, ce au fostŭ puse la ordinea dilei, vĕ comunicŭ unele ce le ţinŭ a fi de o însemnătate mai mare pentru noi Românii.

Indată după raportulŭ vice comitelui sĕ scólă d lŭ Kossy Sándor şi arată, că în Nr. 40 alŭ fóiei „Brasso“ a apărutŭ unŭ articulŭ vatĕmătorŭ pentru Românĭ, carele nu póte avé alte urmărĭ decâtŭ sĕ strice pacea şi bunăînţelegerea pintre locuitorii comitatului şi propune a se constata pe cale protocolară, că Maghiarii nu aprobă părerile din acelŭ articulŭ, ei le respingŭ cu indignaţiune.

Advocatulŭ Nicolau Garoiu, susţinêndŭ, că principiile espuse în acelŭ articulŭ nu potŭ fi decâtŭ nisce idei eşite din nisce creerĭ nesănĕtoşĭ, pe lângă esprimarea indignaţiunei şi dispreţului adunărei generale, propune a se trece la ordinea dilei, ceea ce s'a şi primitŭ.

S'a pusŭ apoi la ordinea dilei cererea societăţii pentru construirea căii ferate Avrigŭ-Făgăraşŭ pentru plătirea din partea comitatului a sumei de contribuire, ce a luat'o comitatulŭ asupră-şĭ. Se scie, că primulŭ concesionarŭ alŭ acestei căi ferate a fostŭ Mihailŭ Horvath, fostulŭ comite alŭ Făgăraşului căruia prin ómenii sĕi de pre lângă guvernŭ şi în urma totalei neinteresărĭ a Românilorŭ, i-a succesŭ a-şĭ esopera aprobările din partea regimului pentru construirea liniei ferate, şi a face, ca comitatulŭ sĕ ia asupră-şĭ o parte însemnată din spesele pentru clădire şi aşa comitatulŭ se pomenì de-odată, că este *îngropatŭ într'o* **datoriă anuală de peste 22,000 fl.,** *ce are a-o plăti regulatŭ în decursŭ de 50 de anĭ*

Societarii, vĕdêndŭ, că din partea *locuitorilorŭ nu li-se face nicĭ o întrebare, şi cu atâtŭ maĭ puţinŭ vr'o oposiţiune*, au şi începutŭ a lucra la calea ferată, *fără sĕ fi justificatŭ înaintea cuiva, décă acea liniă s'a plasatŭ cu intrevenirea vre-unei autorităţĭ şi s'a aprobatŭ,* ba precum suntŭ informatŭ, nu s'a făcutŭ nicĭ o pertractare s'au învoire cu proprietarii de pămêntŭ pentru eventuala espropiere şi preţulŭ aceleia.

Abia acuma când societarii veniră şi cerură şi plătirea cuotelorŭ anualĭ, se deşteptară Românii şi vĕdură abisul, în care au fostŭ duşĭ de nasŭ, şi sĕrăcia, ce au pusŭ pe capulŭ lorŭ şi alŭ urmaşilorŭ lorŭ.

Comisiunea municipală decĭ în unanimitate nu numai, că a respinsŭ cererea societăţii de a plăti ceva, dér a alesŭ şi o deputaţiune de 6 membri, care — în frunte cu D lŭ comite de Bausnern — sĕ mérgă la locurile competente, sĕ stăruéscă a anula totŭ ce s'a făcutŭ în causa acestei linii ferate şi sĕ scape comitatulŭ de totala ruină.

A urmatŭ la ordinea dilei cererea dlorŭ *Vasiliu Stanciu* şi *Nicolae Cosgarea*, carĭ ca membri ai comisiunei administrative, *abdicŭ din motivŭ, că nepricepêndŭ ei limba maghiară, la cererea lorŭ de a li-se esplica causele de sub pertractare şi în limba română, dlŭ comite a denegatŭ orĭ ce esplicări în acéstă limbă.*

Comitetulŭ permanentŭ a propus a nu se primi abdicerea, sub cuvênt, că Dlŭ comite ar fi denegatŭ traducerea, ér nu esplicarea causelorŭ în limba română.

Dlŭ Vasiliu Stanciu arată mai pe largŭ decursulŭ acelei şedinţe a comisiunei administative, în care dênsulŭ a cerutŭ esplicarea causei de sub pertractare şi în limba română, dér i-s'a denegatŭ; decĭ susţinêndŭ, că motivele din propunerea comitetului permanentŭ nu suntŭ esacte, insistă pe lângă abdicerea dată.

Dlŭ advocatŭ *Micu, în limba maghiară*, dice, că aicĭ póte sĕ fi fostŭ o neînţelegere, căcĭ Dlŭ comite, nepricepêndŭ limba română, a putut̆ sĕ înţĕlégă, că dlŭ Stanciu ar fi cerutŭ traducerea referadei în limba română, ceea ce în împrejurările de faţă, ar fi greu (Sic!), decĭ rógă pe dlŭ comite ca sĕ aibă bunătate în viitorŭ a face, ca causele de pertractare sĕ se esplice şi în limba română.

Dlŭ Nagy Sandor arată, că *nicĭ cererei dlui Micu nu se póte satisface*, din „motivŭ“, că unii referenţĭ nu cunoscŭ de locŭ limba română.

La acestea aevocatul *Nicolau Garoiu*, luândŭ cuvêntulŭ, dise între altele:

Ne-amŭ înfundatŭ, Dlorŭ, dér nu noi Românii, ci Maghiarii, carĭ umblă pe căi rĕtăcite; acestea suntŭ urmările, décă guvernulŭ şi sateliţii sĕi au totŭ scurtatŭ din legea despre egala îndreptăţire a naţionalităţilorŭ până n'a mai rĕmasŭ nimică. Bărbaţii, carĭ suntŭ în consiliulŭ administrativŭ, au sĕ decidă cause însemnate, în carĭ se tractéză de onórea şi averea locuitorilorŭ comitatului şi ca sé-şĭ dea o părere motivată şi dréptă, trebue sĕ şi pricépă despre ce e vorba; ei n'au sĕ secundeze pe referenţĭ numai cu da, séu ba; Maghiarii se potŭ singurĭ convinge, că nu poporulŭ este pentru amploiaţĭ, ci aceştia pentru poporŭ; că nu 80.000 locuitorĭ românĭ au sĕ înveţe limba câtorva amploiaţĭ maghiarĭ, ci aceştia au sĕ înveţe limba celorŭ 80 de mii de Românĭ din comitatŭ; étă unde amŭ ajunsŭ, décă se trimetŭ şi aducŭ amploiaţĭ, carĭ nu pricepŭ limba poporului.

Acestea şi alte asemenea apostrofărĭ întocmite cu tótă convingerea şi puterea, ca sĕ le pricépă toţĭ; au fostŭ repeţitŭ aplaudate din partea numĕroşilorŭ participanţĭ şi ascultătorĭ, ér resultatulŭ a fostŭ, că Dlŭ comite promise a lua în considerare cererea Românilorŭ*),

(Va urma.)

Din dieta ungurescă.

Şedinţa dela 17 Octomvre a dietei unguresci a fostŭ una dintre cele mai furtunóse şedinţe ale sesiunei actuale. Fiindŭ la ordinea dilei proiectulŭ de lege pentru cererea unei îndemnisaţii pe primele 5 lunĭ ale anului 1892, mai întâiu luà cuvêntulŭ deputatulŭ:

Ivor Kaas: când guvernulŭ cere dela noi o îndemnisaţiă pe 5 lunĭ, asta atâta însémnă, ca dieta sĕ-i voteze lui cam 153 de milióne pe o jumĕtate de anŭ şi pe lângă acésta dieta sĕ-i mai voteze guvernului înainte încredere pe timpŭ de 7 lunĭ de dile. Incredere însĕ oratorulŭ nu-i póte vota guvernului, de-óre-ce nu are încredere în guvernŭ. Una dintre causele neîncrederei sale suntŭ delegaţiunile, carĭ de vre o 25 de anĭ au desvoltatŭ o activitate, ce nu e de natură a inspira încredere. In conducerea afacerilorŭ esterne, Ungaria nu este băgată în sémă; în privinţa afacerilorŭ esterne, Maghiarii suntŭ batjocoriţĭ în drepturile şi sentimentele lorŭ naţionale şi prin guvernulŭ ungurescŭ ei suntŭ aserviţĭ Austriei. In timpŭ de 25 de anĭ, guvernulŭ n'au fostŭ în stare se câştige nicĭ măcarŭ atâta, ca şcólele militare de cadeţĭ, ce esistă în ţéră, s'au înfiinţatŭ pe séma ţĕrei şi se susţinŭ cu banii ţĕrei, sĕ fiă maghiare şi bursele dela a-

*) Şi Românii s'au mulţumitŭ cu atâta? *Red.*

calcĭ pe atarĭ locurĭ de lupte şi rĕsboie? De-odată cu podidirea lacrimilorŭ în ochĭ, ţi-se impune simultaneu întrebarea: carĭ suntŭ pentru noi urmările morţii şi sacrificărei acestorŭ bravĭ tinerĭ ai noştri? O, suferinţe, umilinţe, năpăstii peste năpăstii!!...

Astfelŭ mi-a fostŭ datŭ şi mie, că umblândŭ prin bălţile Dunărei şi Dravei, sĕ vĕdŭ şi sĕ visitezŭ vestitulŭ Mohaciu, devenitŭ celebru prin cele 2 marĭ lupte din 1526 şi 1687 — atâtŭ de grave în consecinţele lorŭ, — unde se găsescŭ şi se scotŭ dilnicŭ din pămêntŭ bombe şi ghiulele, arme şi schelete.

Câte mii de Românĭ n'au luatŭ parte la aceste lupte şi câte sute şi mii din ei n'au cădutŭ şi au fostŭ îngropaţĭ aci, şi care a fostŭ pentru noi resultatulŭ acestorŭ rĕsbóie? Unulŭ ni-a adusŭ pe capŭ pe Turcĭ şi Tătarĭ, apoi aprobatele şi compilatele, ér celalaltŭ ni-a luatŭ pe Turcĭ de pe capŭ, dér ni-a adusŭ, a întăritŭ şi consolidatŭ din nou pe aliaţii lorŭ ulteriorĭ, înrudiţĭ de altcum cu ei şi prin legăturĭ de sânge şi deprinderĭ.

Vĕrsârdŭ o lacrimă pentru cei ce zacŭ acolo, părăsiu acele locurĭ sinistre.

Nu trecŭ 5 dile la mijlocŭ şi étă că mĕ vĕdŭ în altă regiune cu multŭ mai frumósă, pitorescă chiar, ca peisagiu, şi cultivată intensivŭ cu agricultură şi industriă egalŭ de desvoltate; dér mĕ aflu, fără sĕ sciu, érăşĭ pe unŭ câmpŭ celebru de bătaiă, numai câtŭ câmpulŭ şi teatrulŭ de bătaiă se muta de astădată din câmpŭ chiar în lăuntrul unui satŭ modestŭ, în jurulŭ şi în lăuntrulŭ unei bisericuţe şi mai modeste, de carĭ se află sute şi mii prin regiunile şi comunele nóstre cele mai sĕrace.

Este Hochkirch şi Pommritz lângă Dresda, unde generalulŭ austriacŭ Daun surprinse în diminéţa de 14 Octomvre 1759 pe Fridericŭ celŭ Mare, regele Prusiei, fără de pază şi nepregătitŭ îlŭ lovì pe neaşteptate şi-i măcelărì urîtŭ oştirea, despre carĭ urme şi dovedĭ ne dă cu prisosinţa numita bisericuţă.

Uşă, păreţĭ, băncĭ, icóne suntŭ ciuruite de glónţele de puşcă, ba în multe din ele stau încă şi adĭ glónţele înţepenite, păstrate spre amintire. Celŭ mai bunŭ generalŭ alŭ lui Fridericŭ celŭ Mare fŭ omorîtŭ în bisericuţa acésta, lângă altarŭ, chiar unde se adăpostise, şi unde îi este adĭ mormêntulŭ şi monumentulŭ. Este unică Victoriă desĕvêrşită raportată de oştirile austriace asupra lui Fridericŭ celŭ Mare în rĕsboiulŭ de 7 anĭ.

(Va urma.)

cele şcóle sĕ fiă ocupate de maghiarĭ. (Aşa este! aşa este! în stânga estremă).

Câtŭ pentru politica financiară, guvernulŭ a putută ascunde deficitulŭ numai prin urcarea dărilorŭ. Szapary dice, că programulŭ sĕu este programă naţionalŭ. Cu ce dreptŭ susţine elŭ acésta, nu se póte sci. Nu póte fi naţională acea politică, care renunţe dela apărarea intereselorŭ naţiunei, precumŭ face guvernulŭ actualŭ. Oratorulŭ imputâ guvernului, că nicĭ până astădĭ n'a resolvat, n'a asigurat şi n'a regulat cestiunea încorporărei oraşului Fiume la Ungaria şi nicĭ nu s'a îngrijitŭ de a-lŭ asigura în contra invasiunilorŭ croate. Amintesce de afacerea Uselac şi Jellacicĭ, carĭ dise, că suntŭ identice cu afacerea Jansky. Politica naţională a guvernului este o politică de pactărĭ, pe carĭ le face, pentru asigurarea susţinerei sale la putere, când în Viena, când în Croaţia, când cu milităţia, când cu *naţionalităţile*. Aicĭ este aşa numitulŭ pactŭ încheiatŭ cu Saşii din Ardealŭ. Acesta e prospectulŭ pentru viitorŭ, acesta e programulŭ guvernului. Cumcă acesta ar fi unŭ programŭ naţionalŭ, oratorulŭ nu vré sĕ recunóscă. De aceea încă-odată dă espresiune neîncrederei sale în guvernŭ şi apoi declară, că nu primesce proiectulŭ.

Mai vorbi Ignaţiu Herfy în contra proiectului şi apoi luă cuvêntulŭ contele: *Albert Apponyi*: Partida moderată, alŭ căreia şefŭ este oratorulŭ, se deosebesce de partida guvernului prin aceea, că ea urmézâ o politică liberală şi naţională, pentru care tot-déuna a luptatŭ cu însufleţire. Partida moderată a pretinsŭ şi pretinde o curte regală deosebită; validitarea corĕspundĕtóre a intereselorŭ şi a limbei maghiare în armata comună; apĕrarea intereselorŭ honvedimei, carĭ sub regimulŭ lui Fejervary au fostŭ negligiate. A pretinsŭ mai departe, ca drepturile Maghiarilorŭ sĕ se respecte pe deplinŭ în viéţa nóstră monarchică de statŭ.

Acésta este adevĕrata politică naţională, pe care décă guvernulŭ o urmézâ, póte conta la sprijinulŭ oratorului şi la alŭ partidei sale. Nu póte conta însĕ la acestŭ sprijinŭ, décă manifestă o atitudine contrară acestorŭ principii, *décă face pactărĭ cu naţionalităţile* şi décă pe basa acestorŭ pactărĭ voesce sĕ se ţină la putere. Oratorului încă i-s'au făcutŭ oferte cu privire la asemenĭ pactărĭ, dér totdéuna le-a respinsŭ în modulŭ celŭ mai hotărîtŭ. Elŭ şi cu partida lui totdéuna au fostŭ conduşĭ de ideia, de a sprijini orĭ ce mişcare, care stă în armoniă cu scopurile statului şi care tinde la realisarea scopurilorŭ statului. Una dintre nisuinţele de căpetenia ale oratorului şi ale partidei sale a fostŭ aceea, de a realisa întru tóte voinţa naţiunei şi de a împiedeca arbitriulŭ singuraticilorŭ societăţĭ politice, carĭ cu puterea, ce o au în mână, îşĭ storcŭ ele însĕ-le respectarea lorŭ.

Politica actuală a guvernului, însu-şĭ guvernulŭ a numit'o liberală încă înainte de a-şĭ fi începutŭ activitatea, cu tóte că dreptŭ de-a-o numi astfelŭ n'a avutŭ. Décă însĕ oratorulŭ şi cu partida lui reflectéză la acésta numire, acésta nu este o schimbare a politicei sale...

Nu primesce proiectulŭ.

Desideriu Szilagyi, ministru de justiţiă: Apponyi denégă puvernului şi partidei sale orĭ ce capabilitate întru validitarea politicei naţionale şi în direcţiunea acésta numai pe sine se recunósce ca conducĕtorŭ chiămatŭ. Ceea ce Apponyi şi-a luatŭ ca programŭ, adecă Ungaria unitară, aceea o urmézâ astădĭ tóte partidele. Décă Apponyi dice, că n'a pactatŭ cu naţionalităţile, prin asta dóră nu vré sĕ dică, că guvernulŭ ar fi făcutŭ asemenea lucru. E uşorŭ a arunca acestŭ norŭ alŭ suspiţiunei asupra partidei liberale.

Destre interpretarea pactului din 1867 orĭ cine se póte simţi mai chiămatŭ de-a vorbi, numai Apponyi nu, deórece Apponyi tot-deuna, amĕsuratŭ trebuinţelorŭ, a interpretatŭ în altŭ chipŭ acestŭ pactŭ. Odată a disŭ, că acestŭ pactŭ nu se póte schimba, altădată a pledatŭ pentru îndestulirea aspiraţiunilorŭ naţionale, după cum adecă a avutŭ trebuinţă. Décă Apponyi crede, că numai elŭ este chiămatŭ a pădi pactulŭ dela 1867, atuncĭ elŭ sémĕnă cu acelŭ păzitorŭ, care mereu clătina stêlpii casei de sub îngrijirea lui pentru ca sĕ se convingă, câtŭ suntŭ ei de tarĭ.

Recomandă proiectulŭ spre primire şi Majoritatea l'a şi primitŭ ca basă pentru despaterile speciale.

Causa română şi străinătatea.

„*La Réforme*" din Bruxelles publică asupra cestiunei române din Transilvania şi Ungaria unŭ lungŭ articolŭ, fórte favorabilŭ pentru noi. Conclusia acestui articulŭ este următórea:

„Românii reclamă, ca şi Flamandii noştri, dreptulŭ de a fi judecaţĭ, administraţĭ, instruiţĭ în limba lorŭ. Studenţii maghiarĭ replică, că legile din 1868 garantéză acestŭ dreptŭ, ceea-ce nu e de locŭ esactŭ. Românii se plângŭ cu dreptŭ cuvêntŭ, că aceste legĭ au rămasŭ literă mórtă pentru administraţiunea şi nobilimea maghiară.

„Sincerŭ vorbindŭ, în locŭ ca sĕ incrimineze, Maghiarii ar face bine de a veghia la aplicaţia acésta şi de a înlocui idealulŭ lorŭ declaratŭ alŭ unui statŭ maghiarŭ imposibilŭ, formatŭ din naţiunĭ eterogene, carĭ potŭ fi unite, dér nicĭ odată topite, cu unŭ idealŭ mai înaltŭ alŭ unui statŭ federativŭ, lăsândŭ fiă-cărei populaţiunĭ limba, moravurile, purtarea intereselorŭ sale, administraţiunii, bisericei, şcólelorŭ sale, preparândŭ astfelŭ prin libertate confederaţiunea mare a Europei centrale şi orientale, unde atâtŭ de multe popóre arŭ veni fericite sĕ-şĭ ia locurile lorŭ".

Sêrbia şi delegaţiunile austriace.

Se scie, că în delegaţiunile din anulŭ trecutŭ s'au rostitŭ vorbe neamicale faţă de Sêrbia, ba chiar contele Kalnocy, a criticatŭ relaţiunile interne din Sêrbia.

Diarulŭ „Odjek" organulŭ declaratŭ alŭ ministrului Pasicĭ, consacră următorulŭ articolŭ, convocărei delegaţiunilorŭ austro-ungare, din care reproducemŭ următórele pasage:

„Delegaţiunile austro-ungare, acestŭ parlamentŭ centralŭ adevĕratŭ alŭ monarchiei vecine, suntŭ convocate pe diua de 9 Noemvre st. n. După ce în anulŭ trecutŭ s'au adunatŭ în Budapesta, acum se vorŭ întruni în Viena. Legea pactului din anulŭ 1867 a stabilitŭ acésta, pentrucă şi în punctulŭ acesta sĕ se aducă la espresiune deplină paritate între aceste două jumătăţĭ ale monarchiei. Dér deşi aceste două delegaţiunĭ tot-déuna se adună la unŭ locŭ, totuşĭ desbaterile lorŭ suntŭ separate. Atâtŭ delegaţiunea austriacă, câtŭ şi cea ungară este pentru sine şi décă decisiunile suntŭ diferite, ele negociază pe cale scripturistică prin aşa numitele nunţii, până cândŭ ajungŭ la o înţelegere.....

In sesiunea trecută a delegaţiunilorŭ, carĭ s'au întrunitŭ în Budapesta, s'au ocupatŭ de multe orĭ cu noi, cu raporturile nóstre de partidŭ, ba chiar şi cu afacerile pressei nóstre. Işĭ aduce fiă-care aminte, că acestea n'au aflatŭ la noi simpatiă, şi apoi de ambele părţĭ s'au formatŭ disposiţiunĭ rele, ce ar fi putută fi evitate.....

Putemŭ aştepta cu dreptŭ cuvêntŭ, că în sesiunea actuală a delegaţiunilorŭ austro-ungare nu va mai predomni aplicarea, de a se ocupa de noi ca în anulŭ trecutŭ despre ceea ce opiniunea publică din Sêrbia n'a fostŭ nicĭ de cum plăcutŭ, atinsă. De sine se înţelege, că noi n'avemŭ nimicŭ în contră, décă în delegaţiunĭ se interesézâ de noi şi suntemŭ recunoscătorĭ décă acésta se întêmplă în sensŭ amicalŭ şi décă provine din tr'unŭ spiritŭ de vecinŭ adevĕratŭ. Fiăcare va înţelege însĕ, că noi nu vomŭ privi ca o dovadă de unŭ sentimentŭ binevoitorŭ, décă pe tribuna unui parlamentŭ străinŭ se critică relaţiunile nóstre interne înaintea forului parţialŭ şi subiectivŭ.

Şi Sêrbia are unŭ parlamentŭ şi încă nicĭ odată nu s'a ocupatŭ vre-o voce competentă cu afacerile interne ale Ungariei séu ale Cislaitaniei. Cu atâtŭ mai puţinŭ s'ar permite ca la noi cineva sĕ-şĭ ia de obiectŭ afacerile interne ale unui statŭ străinŭ. Ni se pare, că şi în privinţa acésta au valóre legile reciprocităţii internaţionale. Fiă-care statŭ are elŭ însu-şĭ sĕ-şĭ aducă în ordine afacerile sale interne. Şi guvernulŭ din Austro-Ungaria are sĕ se ocupe cu greutăţile interne şi cu relaţiunile de partidŭ de acolo şi cu starea pressei de acolo. Dér noi ne reţinemŭ dela acésta, fiindcă nu cade în domeniulŭ nostru. Nicĭ unŭ statŭ străinŭ n'are dreptulŭ sĕ se facă judecĕtorŭ asupra afacerilorŭ interne ale unui altŭ statŭ şi nicĭ unŭ parlamentŭ nu e chematŭ, sĕ se ocupe de pe tribună cu afacerile interne ale altui statŭ şi sĕ le facă obiectulŭ unei criticĭ mai multŭ séu mai puţinŭ binevoitóre. Datorinţele unei vecinătăţĭ bune nu trebue perdute din vedere nicĭ din punctulŭ acesta, fiindcă se scie din experinţă, că naţiunile tocmai în privinţa acésta suntŭ însufleţite de o dréptă sensibilitate, pe care nicĭ unŭ statŭ vecinŭ nu va hesita sĕ o respecteze.

Recolta României in 1891.

După datele presentate de consululŭ generalŭ românŭ la têrgulŭ internaţionalŭ de cereale din Viena, recolta României în 1891 se presentă astfelŭ:

Grâu. Recolta promite 90% unui anŭ mijlociu. Stockurile cele vechĭ suntŭ sleite; se socotesce, că 10.000,000 de hectolitri vorŭ fi disponibile pentru esportaţiune.

Sĕcara nu promite decâtŭ 60% unei recolte de mijlocŭ; se oferă însĕ o modestă esportaţiune.

Rapiţa. Recolta n'a reuşitŭ, dênsa este evaluată la 50% anŭ mijlociu; fiăcare hectarŭ, care a produsŭ în anulŭ 1890, 9 quintale metrice, nu va produce în anulŭ 1891 decâtŭ 4 quintale metrice.

Orzulŭ nu va da decâtŭ 60% unei recolte de mijlocŭ; însĕ, din causa întinderei luată de acéstă cultură, cantitatea disponibilă pentru esportaţiune nu va fi inferioră acelei anului precedentŭ.

Ovĕsulŭ are o bună aparenţă şi esportaţiunea disponibilă va fi mai mare decâtŭ în anulŭ trecutŭ.

Meiu. Recolta este stălucitóre în judeţulŭ Ialomiţa; dênsa a produsŭ 20—28 hectolitre de fiă-care hectarŭ.

Porumbulŭ dă locŭ la multe plângerĭ; nu este însĕ posibilŭ de a înainta o opiniune deja de acum asupra acestui produsŭ.

*

Pentrŭ presentŭ, bupă cum aflămŭ din „Curierulŭ Financiarŭ", timpulŭ e tórte nefavorabilŭ pentru economĭ. N'a ploatŭ mai în nicĭ o parte a ţĕrii, aşa că o secetă teribilă domnesce mai în tóte localităţile de câmpŭ. Grânele semĕnate, cele mai multe stau în pĕmêntŭ, espuse la atâtea influenţe vĕtămătóre, acelea carĭ au rĕsăritŭ suntŭ rarĭ, slabe şi au începutŭ a peri pe alocurea. In tómna trecută, pe timpulŭ acesta, câmpiile erau verdĭ, grânele marĭ, acum înse suntŭ negre şi uscate de secetă.

Cultivătorii îngrijaţĭ au încetatŭ în mare parte de a mai semĕna. Unii dintre dênşii au întorsŭ chiar o parte dintre semĕnăturile făcute de timpuriu, de óre-ce au constatatŭ, că grâulŭ se strica în mare parte.

Faţă cu resultatele puţinŭ satisfăcĕtóre, ce va da recolta porumbului în multe localităţĭ „Curier. Fin." ar dori, sĕ se facă o constatare oficială asupra producerei lui spre a se sci în modŭ positivŭ, décă acéstă recoltă póte îndestula consumaţiunea locală, şi în casŭ negativŭ, *sĕ se oprésca la timpŭ esportulŭ porumbului*, după cum a făcutŭ Rusia pentru secară.

In porturile române calmulŭ domnesce în tóte operaţiunile. Este de miratŭ, că tómna anului curentŭ se începe cu cele mai neesplicabile restrângerĭ în operaţiunĭ. Causa este a se căuta în neliniştea, care a domnitŭ cât-va timpŭ în afacerile politice ale Europei; se speră însĕ, că după asigurările de pace, ce s'au datŭ de ómenĭ de statŭ ai Europei, activitatea comercială 'şĭ va relua sborulŭ ei.

Convocare.

In sensulŭ conclusului sub comitetului nostru din 17 Octomvre 1891 st. n., despărţĕmêntulŭ alŭ III. (Făgăraşŭ) alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ, îşĭ va ţinĕ adunarea sa generală în Voila la 1 Novembre st. n. la 9 óre a. m., la care suntŭ învitaţĭ toţĭ memebrii despărţĕmêntului, precum şi toţĭ iubitorii de cultură şi poporului românŭ.

Programa se va distribui în diua adunărei.

Făgăraşŭ, 17 Octomvre 1891.

din şedinţa sub-comitetului despărţ. III ţinută în 17 Octomvre 1891 st. n.

Telegramele „Gaz. Trans".

(Serviciulŭ biuroului de cor. din Pesta.)

Budapesta, 19 Octomvre. In clubulŭ partidei liberale schiţă ministrulŭ de justiţiă Szilagyi rĕspunsulŭ la interpelarea deputatului Darday, în urma căreia ministrulŭ ar fi făcutŭ prin preşedintele tribunalului atentŭ pe respectivulŭ judecătorŭ, ca sĕ nu trécă peste problemele referitóre la conducerea pertractărilorŭ finale. Guvernulŭ a făcutŭ aceste în puterea dreptului sĕu legalŭ de supraveghiare şi nu la dorinţa ministrului de honvedĭ, şi nicĭ pentru aceea, că óre l'ar fi genatŭ observarea din cestiune, căcĭ tocmai observarea contrară a fostŭ neadevĕrată. Rĕspunsulŭ s'a luatŭ la cunoscinţă.

Praga, 19 Octomvre. Esposiţia s'a închisŭ.

Belgradŭ, 19 Octomvre. Chiămarea ministrului de comerciu, Tauşanovicĭ la postulŭ de ambasadorŭ la Petersburgŭ, este trasă la îndoiélă, din causa bólei sale.

Parisŭ, 19 Octomvre. Diarulŭ „Temps" declară din isvorŭ autorisatŭ, că călătoria lui Giers în Italia e lipsită de orĭ ce caracterŭ politicŭ.

Londra, 19 Octomvre. Secretarulŭ generalŭ alŭ Irlandei Belfour a fostŭ numitŭ prim-lord alŭ tesaurariatului şi conducĕtorŭ alŭ casei de jos.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 17 Octomvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	104 05
Renta de hârtiă 5%	100.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.—
dto argintŭ	97.30
Renta de hârtiă austriacă	91.30
Renta de argintŭ austriacă	91.20
Renta de aurŭ austriacă	109.10
Losurĭ din 1860	136.75
Acţiunile băncei austro-ungare	1016.
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	328.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	28.350
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.57
Napoleon-d'orĭ	9.31
Mărcĭ 100 împ. germane	57.65
Londra 10 Livres sterlinge	117.35

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulu pieţei Braşovŭ.

din 19 Octomvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.26	Vênd.	9 29
Argintŭ românescŭ -	„	9 20	„	9.25
Napoleon-d'orĭ - -	„	9.26	„	9.30
Lire turcescĭ - -	„	10 50	„	10 55
Imperialĭ - - - -	„	9.50	„	9 55
Galbinĭ - - - -	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	121.—	„	122.—
Mărcĭ germane - -	„	57.—	„	57.60
Discontulŭ 6—8% pe anŭ.				

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu**, şi în tutungeria **I. Gross.**

Nr. 1803—1891 676,3—2

PUBLICAŢIUNE

Din partea sedriei, orfanale orăşenescĭ din Braşovŭ, ca oficiu pentru rĕmasurĭ, se aduce prin acésta la cunoscinţa generală, că efectele de rĕmasŭ aparţinĕtóre moştenirei Susana Tiet rĕposată în 2 Octomvre 1891, constătătóre din preţióse, albiturĭ pentru restauraţiune, vestminte, mobile, mese de grădină şi scaune, apoi unŭ Faetonŭ (trăsură) şi unŭ Landauer, o calescă, unŭ omnibus, o sanià şi hamurĭ pentru cai, se vorŭ vinde pe calea licitaţiunei, Vinerĭ în 30 Octomvre, eventualŭ în 31 Octomvre a. c. înainte de prândŏ dela 9—12 óre şi după prânḑŭ dela 2—5 óre în curtea dómnei Kaertsch, Braşovechiu, Strada lungă No. 137, pentru banĭ gata.

Braşovŭ, 13 Octomvre 1891.

Sedria orfanală orăşenéscă.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei", precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53 4.—	7.06 7.13	1.50 2.24	2.12 2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29 8.46	10.37 11.10	6.56 8.20	6.— 6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45 12.13	2.13	12.18 12.58	8.38 8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51 2.12		2.48 3.03	9.48 9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de persóne 12.20	10.05	2.09 2.19
Timişŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18 2.48	4.20 5.07	6.58	7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55 6.57	10.47 11.06		12.53 1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.— 8.07	1.08 1.35	1.25 1.50	2.49 3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45 11.01	6.08 6.29	4.53 5.30	6.52 7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18 2.25	10.44 11.04	8.42 8.47	11.51 12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45 4.30	6.52 T. d. per. 2.20	5.24 5 46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinţ. de josŭ	4.09		2 36
Şibotŭ	4.52		3.03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46 11.18	8.24	8.40 9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9 30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12 38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20 5.35	11.17	5.14 5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu	 5.21	9.35 5.54	9.53 10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4 46	2.32	7.22
Cerna	5 11	3 —	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Brasov—Zêrnescĭ

Braşov	5.45	2.58
Zêrnescĭ	7.26	4.39

Zêrnescĭ—Brasov

Zêrnescĭ	8.—	5.20
Braşov	9.24	6.44

Braşov—S.-Georgiu

Braşovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9 43	5.23
S .Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Brasov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.08	6 53

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ